

DZIAŁ IV POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ

Uwagi ogólne

1. Dane opracowano na podstawie:
  - 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkalej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządzane są dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
    - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
    - b) różnic między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. - ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
  - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji - o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
  - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego - o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
  - 4) sprawozdawczości sądów - o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach;
  - 5) wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 20 V 2002 r.
2. **Dane o ludności za 2000 r.** (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano, przyjmując jako bazę wyjściową wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, metodą bilansową (według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.).
3. Przez ludność **w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18-44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni - 45-64 lata, kobiety - 45-59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej.

CHAPTER IV AREA AND POPULATION

General notes

1. *Data were compiled on the basis of:*
  - 1) *the balances of the size and structure of the population actually living in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:*
    - a) *changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,*
    - b) *difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 - for a period of more than 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent there being gathered on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;*
  - 2) *the registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);*
  - 3) *documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;*
  - 4) *documentation of courts - regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces;*
  - 5) *results of the Population and Housing Census as of 20 V 2002.*
2. **Data about population for 2000** (as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) were compiled, using the results of the Population and Housing Census 2002, using balance method (by the administrative division valid as of 31 XII 2002).
3. The **working age population** refers to males, aged 18-64, and females, aged 18-59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18-44) and **non-mobility** (i.e. 45-64 for males and 45-59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

4. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa - według miejsca zameldowania męża przed ślubem, a jeśli mąż mieszkał na stałe za granicą - według miejsca zameldowania żony w Polsce przed zawarciem związku małżeńskiego);
- separacje - według miejsca zamieszkania osoby wnioskującej powództwo (w przypadku gdy osoba wnioskująca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody - według miejsca zamieszkania osoby wnioskującej powództwo (w przypadku gdy osoba wnioskująca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia - według miejsca zameldowania na pobyt stałej matki noworodka;
- zgony - według miejsca zameldowania na pobyt stałej osoby zmarłej.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonyów w danym okresie.

5. Przez niemowlęta rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Dane o urodzeniach i zgonych (w tym zgonyach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgony noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

6. Dane o migracjach ludności opracowano na podstawie informacji o zameldowaniach na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, odpływ - wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

7. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI).

4. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- marriages - by the husband's place of permanent residence before contracting of a marriage or by the wife's place of residence in Poland if her husband stayed permanently abroad before contracting of a marriage);
- separations - according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing aboard, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons - residence of husband is used);
- divorces - according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing aboard, place of residence of a spouse has been taken);
- births - according to the mother's place of permanent residence;
- deaths - according to the place of permanent residence of the deceased.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

5. Infant is a child under the age of 1.

Data on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

6. Data regarding migration of the population were compiled on the basis of information regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

The inflow of the population includes registration of arrival for permanent residence, outflow - registration of departure from permanent residence.

7. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of facts of the defined kind to the number of population registered for permanent residence (as of 30 VI).